

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв
Кафедра хореографічного мистецтва**

**РОЗКРИТТЯ ТЕМИ КОХАННЯ ЗАСОБАМИ ХОРЕОГРАФІЧНОГО
МИСТЕЦТВА**

**Кваліфікаційна робота (проект)
Пояснювальна записка**

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконала: студентка 4 курсу
13-431 групи
Спеціальність 024 Хореографія
Освітньо-професійної (наукової)
програми Хореографія
Гаєцька Анастасія Володимирівна

Керівник: доцентка, кандидатка
педагогічних наук Терешенко Н.В.

Рецензент: викладач фахових
дисциплін циклової комісії:
Хореографія КЗ «Херсонський
фаховий коледж культури і
мистецтв» Шакула Д.Ю.

Івано-Франківськ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	5
1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції.....	5
1.2. Ідейно-тематична основа твору.....	8
РОЗДІЛ 2. ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	11
2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору.....	11
2.2. Графічна таблиця твору та опис хореографічного тексту	12
2.3. Сценографія.....	15
ВИСНОВКИ	17
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	18
ДОДАТКИ	20
Додаток А. Оформлення сцени.....	20
Додаток Б. Костюм виконавців.....	21

ВСТУП

Кохання - це почуття самовідданої серцевої прихильності. Почуття, що хвилює розуми і серця людей, що змінює їхнє життя і долі. У всі часи тема кохання була актуальною і значущою, адже без цього почуття людина просто втратить сенс свого існування. Любов рятує життя, штовхає людей на героїства, є причиною багатьох подвигів, змушує людину творити та змінює її світогляд. Завдяки любові людина переосмислює себе, свій спосіб життя і починає жити по-новому.

Мистецтво – це спосіб прояву почуттів, емоцій людини, коли вона перетворює це на щось прекрасне. Існують різні способи вираження краси: живопис, музика, архітектура, поезія, акторська майстерність та інші види. Всі вони допомагають людині передати свої емоції та відчуття іншим людям.

Погляди митців різних епох на вираження любові та використання художніх засобів для їх втілення різне. Хореографи вкладають у виконавців багато тексту, що простежується в їхніх рухах, позах, ракурсах та міміці. Художник театру наповнює ці відчуття через гру акторів, намагаючись, щоб глядач відчув усі почуття за певний проміжок часу, пережив разом з акторами весь цикл подій. Художники часто черпають натхнення з подій, пережитих в особистому житті, тому їх творчість теж актуальна. Багато разів художники зображували своє нещасливе кохання, або, навпаки, музу свого життя, яка їх надихала, або нерозділене кохання. У репертуарі Театру класичного балету також велика кількість творів на тему кохання.

Хореографічне мистецтво найбільш багате цією емоцією, яка стає основою твору, тому вивчення всіх цих факторів потребує аналізу виявів любові в характерних рисах жанру танцювального мистецтва.

Наукові дослідження М. Погребняка, О. Чепалова, О. Шарикова, О. Плахотнюка та ін. висвітлюють художнє бачення сучасного танцювального мистецтва.

Мета дослідження – дослідити особливості втілення теми кохання у сучасне хореографічне мистецтво.

Завдання дослідження:

1. Надати історико-мистецьке обґрунтування теми
2. Розробити ідейно-тематичну основа композиції.
3. Визначити композиційно-архітектонічна побудова твору
4. Надати графічну таблицю твору та опис хореографічного тексту.
5. Розробити сценографію до хореографічної композиції

Виявлена проблема зумовила формулювання об'єкта і предмета дослідження.

Об'єктом дослідження сучасне хореографічне мистецтво

Предметом дослідження є процес втілення теми кохання засобами хореографічного мистецтва

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції

Сьогодні мистецтво танцю зробило важливий крок у використанні виразно-образотворчих засобів. Сучасні хореографи більше не обмежуються загальноприйнятими стилями танцю. Кожен із них намагається створити свій власний, персоналізований, сучасний образ, який ще ніхто не демонстрував, використовуючи нові інтерпретації класичних жанрів. Виводять також свою особливу хореографію, нову, ще не вивчену, не розроблену на високому художньому рівні. Сучасна хореографія потребує нових сюжетів, тем та ідей. Цьому приділяють особливу увагу молоді балетмейстри, які уважно стежать за тенденціями та новинами у світі та намагаються використовувати те, що є найбільш актуальним для сьогодення людей, саме від актуальності теми залежить успіх майбутніх постановок.

О. Плахотнюк в статті «Джаз-танець на академічній балетній сцені : генезис та персоналії » зазначає, що: «Практика ... танцю – це специфічна, універсальна форма знання певної соціальної спільності, характер духовного ставлення людини до світу. Це спеціалізований досвід, який орієнтований на певні мистецькі потреби і творчі ролі охоплених ним суб'єктів. Це досвід, навантажений моральними, етичними та естетичними нормами та ідеалами, які транслюються і культивуються всередині світогляду митця» [1, с. 168].

Художник живе, режисер хоче донести. Любов можна вважати «безсмертною» темою не лише в танцювальному мистецтві, а й у музиці, драмі, живописі, письменництві – все це, і більше того, мистецтво створює нескінченну творчість в активах обох жанрів. Більшість класичних авторів

написали свої найвідоміші твори на тему кохання, що принесло їм світове визнання і тримає їх на вершині популярності донині, наприклад: «Ромео і Джульєтта» Вільяма Шекспіра, «Тетяна» Євгенія Онегіна і «Євгеній». ", Михайло Булгаков "Майстер і Маргарита", Еріх Марія Ремарк "Три товариші", Л. Толстой "Анна Кареніна". Не відстають від ровесників і театральні митці. Вони також закохані в тему кохання, створили значний тягар творчих здобутків на тему любові до прийдешніх поколінь. Не оминули класичні твори мистецтва» Обійшли стороною хвиля «любові», митці надихнулися на створення багатьох картин: Леонардо да Вінчі «Мона Ліза», Тарас Шевченко «Катерина» та інші.

І, звичайно ж, музика, без якої неможливо прожити в будь-який період, завжди надихає і надихає хореографів на створення нових творів, і саме з її допомогою народжуються найкращі п'єси, балети та композиції. Хореографи різного віку шукали в музиці натхнення та нові ідеї. Вона дала їм новий поштовх для створення шедеврів мистецтва. Чимало балетів було створено на основі вже написаних композиторами партитур, і хореографи не могли не проявити своєї творчості, щойно їх почули, глядачі побачили на сцені, як гармонійно поєдналися два мистецькі напрями. Гармонійно поєднані дві мистецькі течії. Вивчення хореографічного мистецтва українських та зарубіжних балетмейстерів виявляє багато відмінностей у любові та вірі, які виявляють виконавці. Але це досить передбачуваний фактор, спричинений різними культурами, географією, цінностями та мистецьким розвитком у тій чи іншій країні. Також, як і постановниками, кожен з яких має свій особливий світогляд.

Класикою жанру вважається всесвітньо відома історія кохання Вільяма Шекспіра «Ромео і Джульєтта». Кожен театр у світі зобов'язаний хоча б раз показати виставу на своїй сцені. Протягом десятиліть історія кохання двох молодих людей зворушувала своєю чутливістю покоління в усьому світі. Шекспір по-своєму відтворив відому італійську легенду,

назвавши персонажів і додавши комізм і текст. Хоча твір вважається трагедією, в ньому можна побачити і сентиментальні лінії кохання, як добрі, так і комічні. За життя Шекспіра «Ромео і Джульєтта» пережила чотири видання. Трагедія «Ромео і Джульєтта» викликала великий інтерес у представників різних мистецтв. На цю тему було складено багато музичних віршів, зокрема Гуно, Берліоза, Свенссона, Чайковського та Прокоф'єва. За п'єсою засновано мюзикл Бернштейна "Вестсайдська історія". Перша екранізація датується 1911 роком. Екранізацію п'єси зняли Кастелланні і Дзеффіреллі.

Трагічна думка проголошує святість людських почуттів над старими державними забобонами. Основна ідея трагедії Шекспіра «Ромео і Джульєтта» полягає в тому, що немає нічого неможливого і немає перешкод для справжнього кохання. Є закохані, які не можуть зустрітися один з одним, і сім'ї, які ворогують, але вони зустрічаються і закохуються. Трагедія закінчується сумно - Ромео і Джульєтта гинуть через те, що їхні ворогуючі сім'ї не дають їм бути разом, вони не розуміють, що справжнє, чисте кохання існує незважаючи ні на що.

Людина, яка перетворила своє життя на пригодницький роман – так кажуть про Ролана Петі. Фрагментом цього роману є балет «Юність і смерть». Музику до одноактного балету «Молодість і смерть» написав Йоганн Себастьян Бах, ідея та лібрето — Жан Кокто, хореографія та постановка — Ролан, створив Ролан Петі [4]. За основу взято віршований сценарій Жана Кокто.

Балет ставлять у всіх найбільших театрах світу, а його актуальність залежить від захоплення глядачів і кращих виконавських ансамблів. Глядачі приходять у кіно, щоб відчути

Разом із виконавцями розкажіть історію життя тих вісімнадцяти хвилин. Актори настільки глибоко переживають цих героїв, що це здається майже неймовірним. Історія вбитого кохання юнака пережила багато. Але

це все ще актуально. Він чекав справжнього кохання, вірив у справжнє кохання, а дочекавшись, вона його вбила. Глибоко трагічна історія, яка зворушила не одну душу. У виставі балетмейстер використав класичну хореографію, яка ідеально поєднувалася з музичним супроводом, надаючи хореографії насиченість замилювання. Але цікаво те, що хореографія балету не має нічого спільного з музичним супроводом, коли артисти вивчають рухи, вони не повинні пов'язувати свої рухи зі звуком оркестру, а повинні танцювати «окремо» від оркестру; ефект, заздалегідь вивчати балет без музичного супроводу, щоб потім на сцені з'явився очікуваний результат і глядач отримав очікувану емоцію [6].

1.2. Ідейно-тематична основа

Тема: кохання.

Ідея: збереження кохання протягом життя

Надзавдання: зображення краси кохання, його сили подолання всіх труднощів.

Наскрізна дія: зображення взаємовідношень закоханих чоловіка та жінки.

Конфлікт: Між закоханими

Танцювальна форма: масовий танець

Жанр: романтичний

Види танцювальної лексики: сучасна хореографія

Лібрето

Теплий вечір, італійське затишне кафе на площі Пьяцца-дель-Кампо. Зустрічаються закохані Він та Вона. У тихій милій бесіді Він зізнається у коханні. Вона засмучена, але відповідає взаємністю. Зустріч наповнена емоціями, коханням... Але ж ... є сумніви... ревності... пара

сперечається... Він хвилюється, що в пориві гніву Вона йому відмовить. Але страсті затихають. Молоді люди з'ясовують всі негаразди. Кохання перемагає.

Характеристика хореографічних образів

Він – молодий закоханий юнак.

Вона – молода дівчина, сором'язлива, але дуже закохана

Аналіз музичного супроводу.

Хореографічна композиція «Для тебе» поставлена на пісню Пісня «Per te» у виконанні Josh Groban (Джошуа Гробана)

Джошуа Вінслоу Гробан (англ. Joshua Winslow Groban; 27 лютого 1981 —) — американський співак, музикант, актор театру і кіно, один із найзатребуваніших артистів США, філантроп і активіст художньої освіти. Двічі номінований на "Греммі", одноразовий володар "Еммі", Національна медаль мистецтв 2012 року тощо. Номінований на «Людина року (Time)».

Groban належить до таких жанрів, як поп і класичні кросовери. Сам він описує себе як поп-співака, на якого вплинула класична музика. П'ять сольних альбомів Гробана стали платиновими, продавши понад 25 000 000 копій по всьому світу. [1] Шостий альбом був випущений 5 лютого 2013 року, став третім для артиста в Billboard Hot 100. 200 [Архівовано на Wayback Machine 31 грудня 2015 р.] як найбільш комерційно успішний альбом, проданий 145 000 примірників лише за тиждень. [2]

Гробан був включений до списку найбільш проданих артистів 2000-х років за версією журналу Billboard. [3] Згідно з тим же виданням, Гробан є єдиним виконавцем з двома альбомами в топ-20 найбільш проданих альбомів останнього десятиліття. Окрім сольних альбомів, він відомий своїми записами на CD/DVD «Chess in Concert» (мюзикл «Chess»), «Smile» та саундтреками до фільму «Artificial Mind» (дует з Ларою Фабіан)). Назавжди)), «Полярний експрес» («Вір»), «Троя» («Пам'ятай»). Він не раз співав з іншими відомими акторами.

Співзасновник Find Your Light Foundation, одного з найвпливовіших фондів у Сполучених Штатах, метою якого є сприяння покращенню життя молодих людей через мистецтво, освіту та культурну обізнаність. Джош не тільки чудовий співак, а й талановитий інструменталіст і композитор. Він грає на фортепіано та барабанах, є співавтором трьох пісень на Closer, п'яти на Awake і майже всі на Illuminations і All That Echoes. Як актор Гробан активно працював у кіно та на телебаченні, а також знімався в театральних постановках. З останніх подій можна відзначити, що він з'явився в двох епізодах популярного серіалу "Хор" (Chorus, 2009-по теперішній час) і зіграв Анатолія Серж'є в мюзиклі "Шахи" (2009) Левскі у фільмах Це безглузде кохання. (2011) (роль Річарда) і Coffee Town (2012). Гробан — один із найпопулярніших і постійних учасників американських ток-шоу. У 2009 році був запущений епізод «Сімпсонів» - «Lisa the Drama Queen», в якому Ліза і її друзі кілька разів слухали пісні Джоша.

Лад - мінорний

Форму – пісня куплетна

розмір, 4/4

темп - повільний

хронометраж – 4,23

РОЗДІЛ 2

ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору

Назва частини	Зміст
Експозиція	На сцені з'являються Він та Вона. Заходять в умовне Кафе.
Зав'язка	В кафе заходить народ. Молоді люди спілкуються
Розвиток дії	Він зізнається у коханні. Молоді люди згадують приємні моменти своєї першої зустрічі тощо.
Кульмінація	Сцена ревнощів, конфлікт, з'ясування непорозумінь
Розв'язка	Все налагоджується, кохання перемагає

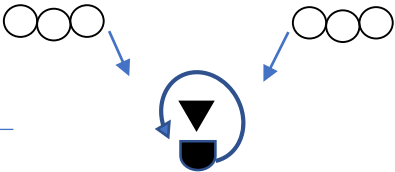
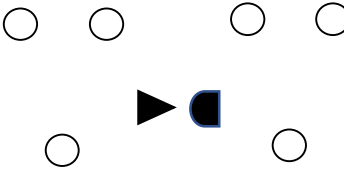

2.2. Графічна таблиця твору та опис хореографічного тексту

Умовні позначення

◐ - Солістка

▲ - Соліст

○ - Дівчата

Архітектоніка	Малюнок танцю	Кількість тактів	Хореографічний текст
Експозиція		16	Повільним танцювальним кроком з різних боків на сцену виходять головні герої Він та Вона
Зав'язка		16	Головні герої виконують рухи в парі «кукарача, випади, пордебра», на сцену виходять дівчата «відвідувачі кафе»
		8	Солісти виконують комбінацію 1
		8	Виконавці обертаються навколо один одного

Розвиток дії		16	Комбінація 2 На прикінці комбінації солісти розходяться в різні боки сцени
		16	Між солістами колона дівчат, як символ певних перепон в коханні, але головні герої їх додають
			Танцювальними кроками та легким бігом головні герої зустрічаються у центрі сцени
Кульмінація		8	Комбінація 3 дівчата рухаються по колу навколо героїв.
Розв'язка		16	Головні герої виконують підтримку, комбінацію в парі, яка складається з пор де бра, пасе, нахилів.

		16	Комбінація 4
--	---	----	--------------

Комбінації

Комбінація 1:

Почати зі стоячого положення, обличчям до глядача. Танцюрист А робить крок лівою ногою вбік, а танцюрист В - правою ногою.

Виконати контракцію корпусу, поки руки опускаються вниз.

Руки піднімаються вгору, виконуючи великий коло навколо голови.

Водночас, підніміть протилежну ногу на південій згині.

Верніться в стояче положення, змініть сторону та повторіть кроки 1-3.

Комбінація 2:

Почати зі стоячого положення, спина до спини.

Виконати паралельний підскок, водночас розведіть руки в сторони.

Зробити оберт на 180 градусів, долучаючи ногу до іншої.

Зігнути коліна, опустити руки і виконати плавний рух вгору, доки руки не стануть прямими над головою.

Комбінація 3:

Почати зі стоячого положення, обличчям до глядача. Танцюрист А стає на ліву ногу, а танцюрист В - на праву ногу.

Підніміть руки вгору та виконайте крок вперед із зігнутим коліном.

Виконати поворот на 360 градусів на підтримуючій нозі та опустити руки вниз.

Підніміть протилежну ногу на південій згині, водночас розведіть руки в сторони. Поверніться в стояче положення.

Комбінація 4:

Почати зі стоячого положення, танцюристи стоять один біля одного, відстань між ними дорівнює довжині витягнутої руки.

Виконати паралельний підскок, піднімаючи руки вгору.

Після приземлення, схилити корпус вперед, доторкнувшись руками до підлоги.

Поверніться в стояче положення, виконайте оберт на 180 градусів та рухайтесь в протилежному напрямку один від одного.

2.3. Сценографія.

Оформлення сцени

Для створення особливого настрою та посилення візуалізаційного сприйняття хореографічного твору ми розробили оригінальну сценографію. На початку номеру на екрані з'являються зображення міської площі. У дальньому куту стоїть столик та два стільці, зображуючи частину кафе.

Світлова партитура

Сценічна середовище, володіючи своєю образністю, завжди або органічно поєднується з цією танцювальною дією, або нейтральна до нього, або активно дисонує з ним. Разом з тим, виразна палітра сценічного оформлення досить динамічна і може активно слідувати за розвитком танцювальної дії. Особливо це стосується висвітлення сцени.

Для створення романтичного настрою ми протягом всього номеру затемнюємо сцену та відсвітлюємо світловою пушкою солістів.

Опис та ескізи костюмів.

Грамотно складений костюм посилює враження від танцю та сприяє створенню цілісного гармонійного образу на сцені. Сучасні танцювальні костюми створені для активних танців, де одяг має виражати настрій, бути зручним, модним, а часом і диктувати дух протесту проти існуючого ладу.

Для хлопця ми обрали чорний костюм (чорні штани та чорна сорочка, яка облягає тіло).

Дівчина одягнута у білу сукню з вільною спідницею. Білий колір символ чистоти та початку чогось нового.

ВИСНОВКИ

У результаті дослідження ми дійшли висновку: любов є дуже актуальною темою для творчості як зарубіжних, так і українських митців. Навіть неважливо, коли йде вистава, коли створюється картина, коли готується театральна постановка. Стосунки завжди є одним із найкращих джерел найуспішніших елементів у роботі хореографів, театральних режисерів, художників, письменників і музикантів. Глядачеві завжди цікаво стежити за тими почуттями та емоціями, які він міг пережити чи відчувти поруч. Недаремно найпопулярнішою у світі темою серіалів чи фільмів є саме любов. Хореографія не менш важлива, ніж музичний супровід. Завдяки їм ми можемо бачити, умовно переживати виконавців, які відтворюють події та почуття на сцені.

Музика, хореографія, сценографія нерозривно пов'язані між собою і разом створюють щось неймовірне, підсилюючи одне одного і приводячи до неймовірних результатів, які хоче показати нам автор.

Хореографічна композиція «Для тебе» поставлена на пісню «Per te» у виконанні Джошуа Гробана.

Будь-який хореографічний твір виконується за законами драматургії і ділиться на кілька частин. Тому ми також поділяємо нашу танцювальну композицію на експозицію, зав'язку, розвиток дії, кульмінацію та розв'язку. Кожна хореографічна частина містить опис і кількість тактів. Ми розписали танець у графічній таблиці хореографічного твору.

Декорації, костюми танцюристів, освітлення та реквізит, який ми розробили, сприяють візуальному ефекту. Все це створено нами з урахуванням ідеї хореографічної композиції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Плахотнюк О. Джаз-танець на академічній балетній сцені : генезис та персоналії // Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка. Дрогобич, 2014. Вип. 8. С. 164-169.
2. Плахотнюк О. Творчість Тараса Григоровича Шевченка на балетній сцені // Вісник Львівського університету : зб. наук. праць. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2014. С. 171-176. (Серія мистецтвознавство; вип. No 15).
3. Павло Вірський: науково-популярне видання / упорядики: Ю. Вернигор, Є. Досенко. Вінниця: Нова Книга, 2012. 320 с.
4. Чистякова В. Ралан Пети . Ленинград: Искусство, 1977. 168 с.
5. Балет Пети «Юноша и смерть». URL: <http://www.youtube.com>. – Заголовок с екрана.
6. Балет Пети «Юноша и смерть» URL: http://www.belcanto.ru/ballet_mort.htmlю – Заголовок с екрана.
7. Погребняк М. «Contemporary dance»: поняття та етапи формування школи // Lwowsko- Rzeszowskie Zeszyty Naukowe (Львівсько-Ряшівські наукові зошити) Rultura – Sztuka – Edukacja – Terapia w perspektywie interdyscyplinarnej. Rzeszyw – Львів: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. W. No 2. 2014.
8. Чепалов О. Специфіка аналізу постмодерного танцю // Вісн. держ. акад. керів. кадрів культури і мистец. Київ: ДАКККиМ, 2007. No 1. С. 42-47.
9. Чепалов О. Хореографічний театр. Західної Європи ХХ ст. : монографія. Харків: ХДАК, 2007 344 с.: іл.

10. Шариков Д. Класифікація сучасної хореографії : монографія. Київ: Видавець Карпенко В., 2008. 168 с.
11. Шариков Д. Ритмопластический и авангардный факторы в хореографии XX века. // Міжнародний науковий журнал «Науковий огляд» : зб. наук. праць. К., 2014. Т. 6, No 5. С. 68-73.
12. Терешенко, Н.В. Врахування типів темпераменту учнів у навчально-виховному процесі колективу бального танцю. Кінезіологія танцю та складно-координаційних видів спорту: навчально-методичний посібник. Львів. (с. 170-176)
13. Терешенко Н.В. Історія та методика бального танцю: навч.-метод. посібн. для студентів напрямку підготовки (спеціальності) «Хореографія» вищих навчальних закладів. Херсон: МПП «Издательство «ІТ, 2015. 220с.
14. Вдовиченко О.Ю. Вираження кохання і віри у хореографічному мистецтві: жанрові роздуми / Молодий вчений. No 10 (62) . 2018. С. 164-167

ДОДАТКИ

Оформлення сцени

Додаток А

Костюми виконавців

